

גליון י'
אייר תשפ"ג לפ"ק

בדוק את עצמך
מס' ברכות - דף י"א

סוגיא דבית שמאי ובית הלל בענין בשכבך ובקומך (מחולק לג' חלקים)

(א) מה הטעם שב"ש אינם לומדים פירוש ובשכבך ובקומך כמו ב"ה? מה ידרשו בית שמאי מ"ובלכתך בדרך"? ואיך ידעו זאת בית הלל?

(ב) בברייתא, מה לומדים מבשבתך בביתך? מובלכתך בדרך? מכאן אמרו?

(ג) למה צריך עוד דרש בשביל חתן והא אפשר ללמדו מבשבתך בביתך? (רש"י)

(ד) מאי משמע דדוקא העוסק במצוה פטור ולא בדברי רשות? (הו"א ומסקנא, ומה היה קשה על ההו"א)

(ה) למה הכונס את האלמנה חייב והא עוסק במצוה הוא? אי משום טרדא, אפי' טבעה ספינתו בים נמי?

(ו) מאיזה מצוה האבל פטור? ולמה (עם הסבר רש"י)? ולאיזה דבר זה ראי' בסוגיא שלנו?

(ז) שאלת סיכום! מי פטור מקריא"ש ומי חייב, עוסק במצוה _____ טרוד בדבר מצוה _____ עושה מצוה ואינו טרוד _____ טרוד בדברי הרשות _____

ברייתא דבית הלל

(ח) תמנה חמש אופנים של תנוחת הגוף שבית הלל מונים דמות לקרא כך ק"ש? מה מוסיף רש"י על עוסקין במלאכתן?

(ט) כשר' ישמעאל ור' אלעזר בן עזרי' היו מסובין, מה היתה תנוחתם (פאזיציע) קודם שהגיע זמן ק"ש? כשהגיע זק"ש? מה הנמשל של המשל דזקנך מגודל וכו'?

(י) מה הם הב' דברים שהשיב לו ר' ישמעאל? ולמה צריך לעוד טעם?

מי שעשה כדברי בית שמאי

י"א) אם עשה כדברי ב"ש, מה דינו? (לפי רב יחזקאל, רב יוסף, רב נחמן ב"י)

י"ב) ראשו ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית, מה הדין? כשהלכו זקני ב"ש וב"ה לבקר ר' יוחנן בן החורנית, איך מצאוהו? ומה אמרו לו (לפי ב"ש ולפי ב"ה)? ומה הראי' מכל זה לדברי רב יוסף?

י"ג) מה הראי' של רב נחמן בר יצחק לשיטתו?

משנה

א) כמה ברכות מברך בשחר לפני ק"ש ולאחריה? ובערב לפני ק"ש ולאחריה? על שם מה תקנו מספר זה (רש"י)?

ב) "אחת ארוכה ואחת קצרה", מה הכוונה? (רש"י)

ג) תמנה ד' דברים שכתוב במשנה שאדם אינו רשאי!

גמרא - ברכות ק"ש

א) מה הברכה הראשונה דלפני ק"ש בשחרית? למה חיפשה הגמרא שיאמרו "ובורא נוגה"? למה באמת אין אומרים כך? (הו"א, מסקנא, מה קשה על ההו"א)

ב) היכן מזכירים מדת לילה ביום? מדת יום בלילה?

ג) מה הברכה השניה? במה חולקים רבנן ות"ק בברייתא? מה הפסוק לראי' לשיטת רבנן?

סוגיא דברכת התורה

א) השכים לשנות וכבר קרא ק"ש וברכותיה, צריך לברך ברכה"ת או לא? ומדוע? (עם הסבר רש"י)

ב) לאיזה חלק בתורה צריך לברך ברכה"ת? (רב חונא, ר' אליעזר, ר' יוחנן, רבא) מה ראייתו של רבא?

ג) מה מברך? (ר' יהודה אמר שמואל, סיום דר' יוחנן, לרב המנונא)

ד) איזה הוי המעולה שבכולן? ומה עושים להלכה?

המשך - ברכות ק"ש

(א) מה היה סדר הברכות והתפילות של הכהנים?

(ב) מאי ברכה אחת? ⁽²⁾

(ג) מה אמר רב יצחק בר יוסף לגבי מאמר ר' זריקא בשם ריש לקיש?

(ד) "זאת אומרת ברכות אין מעכבות זו את זו", איך יש לדייק מזה דהברכה של הכהנים היה אהבה רבה?

(ו) ואם למד זאת רק מכללא, מה בכך?

דש"י על גמרא זו

(א) האם מותר לומר ישתבח לפני שהגיע זמן ק"ש? ומדוע?

(ב) מהו מדרש? מהו גמרא?

(ג) מה הסברא דאף לגמרא צריך לברך?

(ד) למה אין לגרוס "למדני חוקיך"? א"כ מה הכוונה "ברוך אתה ה'" בפסוק זה?

(ה) "אמר להם הממונה", מי הוא? "ברכו ברכה אחת", מנין לנו שהכוונה לברכת ק"ש?

(ו) מה הפי' "וברכו את העם"? איך סיימו בביהמ"ק ברכת רצה? ⁽²⁾

לאמיר דיין

א בחור'ל אין ישיבה (פונ'ם גאליצאנעם אפשטאם) שיקט א בריוו צו זיין טאטן ווי ביים ענדע פון בריוו בעט ער אז די טאטע זאל אים נאכשיקען פינף הונדערט דאללער. אפאר וואכן שפעטער באקומט די בחור א בריוו אין ישיבה פונ'ם טאטן, בייגעלייגט איז א פופציג דאללער ביל, ווי דער טאטע שרייבט עם "משה, ביזט שוין גענוג א גרויסער בחור, וואלסט שוין געמעגט וויסען אז פופציג שרייבט מען נאר מיט איין זערא..."

בהברכת פלגמחא וברכה בעל מלאכי יריבם, איני יי' ריפאק, מיט אלץ פלפלות טובות
פארברך אונזם בעל פלג, אברכס ארצי מלכא

דף התשובות לגליון ט'

שונמית

- (א) שיטה א', עלייה פרועה היתה וקירוה. שיטה ב', המעולה שבבתים ואכסדרה גדולה היתה וחלקוה לשנים בקיר
(ב) לא / מאלישע שנהנה מהשונמית / לא / משמואל הנביא שכל מקום שהלך שם ביתו עמו
(ג) שהאשה מכרת באורחין יותר מהאיש / 1. לא ראתב זבוב עובר על שולחנו, 2. סדין פשתן הציעה על מיטתו ולא ראתה קרי עליו
(ד) הוא קדוש ואין משרתו קדוש / ויגש גיחזי להדפה וכו'
(ה) המארח ת"ח בביתו כאילו הקריב תמידין.

מאמרי ר' יוסי בר' חנינא בשם ר' אליעזר בר עקיב

- (א) יעמוד במקום נמוך ויתפלל
(ב) המתפלל צריך שיכוין את רגליו
(ג) לא תאכלו קודם שתתפללו על דמכם
(ד) על האוכל ושותה ואח"כ מתפלל / אמר הקב"ה לאחר שנתגאה זה קבל עליו עול מלכות שמים

שטיקל פאר די משנה

- (א) כר' יהושע עד ג' שעות
(ב) לשון א', ובלבד שלא יאמר יוצר אור. לשון ב' לא הפסיד ברכות
(ג) אבל מברך הוא שתים לפניה ואחת לאחריה
(ד) הקורא מכאן ואילך לא הפסיד כאדם הקורא בתורה, מכלל דקורא בעונתה עדיף

משנה

- (א) בערב יטה ובבוקר יעמוד / בשעה שבנ"א שוכבים ועומדים / ובלכתך בדרך
(ב) כדאי היית לחוב בעצמך שעברת על דברי ב"ה

סוגיא דחזקיהו המלך

- (א) מי כהקב"ה שיודע לעשות פשרה בין חזקיהו לישעיהו
(ב) דמצינו אצל יהורם בן אחאב המלך שהלך לאלישע הנביא / דמצינו שאלהו הלך אצל אחאב
(ג) הביא יסורים על חזקי' ואמר לישע'י לך ובקר את החולה
(ד) בעוה"ז ובעוה"ב / משום שלא נשא אשה / בהדי כבשי דרחמנא למה לך
(ה) אולי יגרמו זכות שניהם שיצאו ממנו בנים הגונים / כבר נגזרה גזירה/ אפי' חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל יתייאש
(ו) דאפי' חרב חדה וכו' / דאפי' בעל החלומות אומר לאדם למחר הוא מת אל ימנע עצמו מן הרחמים
(ז) 1. מקורות לבו, 2. על עסקי הקיר ששונמית עשתה לאלישע ועי"ז החיית בנה אבי אבא שחפה את ההיכל עאכו"כ / 1. שסמך גאולה לתפלה, 2. שגנו ספר רפואות
(ח) גנו ספר רפואות, כתת נחש הנחשת, גירר עצמות אביו / סתם מי גיחון, קיצץ דלתות ההיכל ושגרם למלך אשור, עבר ניסן בניסן
(ט) לפי שהי' רשע לא נהג בו בדרך כבוד / כדי שלא יבואו מלכי אשור וימצאו מים לשתות / מעין קטן סמוך לירושלים ואין זה גיחון הנהר הגדול שבפרשת בראשית
(י) משכבר נתקדש החודש לשם ניסן / וכי חזקי' לא דרש החודש הזה לכם ראש חדשים זה ניסן ואין אחר ניסן / עיבר ביום ל' אדר וטעה בדשמואל הסובר דאין מעברין באותו יום הואיל וראוי לקובעו ניסן, סבר הואיל וראוי לא אמרינן
(יא) חזקיהו, זכר נא את אשר התהלכתי לפניך / וגנתי וכו' ולמען דוד עבדי / משה, זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך / לולי משה בחירו
(יב) אפי' בשעה ששיגר לו הקב"ה שלום מר הוא לו שתלה בזכות אחרי

ברכי נפשי - יתמו חטאים

- (א) יתמו חטאים מן הארץ / א, מי כתיב חוטאים חטאים כתיב. ב, בסיפא דקרא כתיב ורשעים עוד אינם, וכי כיון דיתמו חטאים אז רשעים עוד אינם אלא בעי רחמי שישובו בתשובה
(ב) תלוי אם הוי בחטף קמין או לא / כל דבר שהוא בסוף נקרא שפילו של דבר
(ג) וכי משום דלא ילדה רני? / כי בסיפא דפסוק כתיב כי רבים בני שוממה מבני בעולה / רני כנסת ישראל שלא ילדה בנים לגיהנום כוותיכו
(ד) למה פרק זה נכתב לפני הפרק לדוד מכתם בברחו מפני שאול במערה הרי זה קרה הרבה יותר אחרי זה / אתם שלא דורשים סמוכים קשה לכם, והסיבה היא כדי להסמיך מלחמת גוג ומגוג לרדיפת אבשלום שאם יאמר וכו'
(ה) דרשת סמוכים / דכתיב אחרי נאמנים כל פקודיו (ו) כנגד דוד שדר בה' עולמים ואמר שירה
(ז) במעי אמו / ברכי נפשי את ה' וכל קרבי וכו' / קרבי ע"ש קרבי אמו
(ח) יצא לאויר העולם ונסתכל בכוכבים ומזלות / ברכו ה' מלאכיו וכו' כל צבאיו וגו'
(ט) ינק משדי אמו ונסתכל בדדיה / ברכי נפשי וגו' כל גמוליו / א, שלא יסתכל התינוק במקום ערוה. ב, שלא יינק ממקום הטינופת
(י) מפלתן של רשעים / יתמו חטאים וגו'
(יא) יום המיתה / ברכי נפשי וגו' הוד והדר לבשת / מסיפא תסתיר פניך ויבהלון וכו'
(יב) להבין הפשט למה נקט דוד קרבים / שלא כמדת הקב"ה שצר צורה בתוך צורה ומטיל בו רוח ונשמה וכו' כמדת צייר בו"ד שאינו יכול
(יג) אין צייר כאלוקינו / אין לבלותיך שהקב"ה מבלה מעשי ידיו ולא כבו"ד שמעשי ידיו מבלין אותו
(יד) הני חמשה ברכי נפשי כנגד מי אמרן דוד ט"ו) מלא כל העולם, רואה ואינו נראה, זן את כל העולם, טהור, יושב בחדרי חדרים